

לאור ההלכה

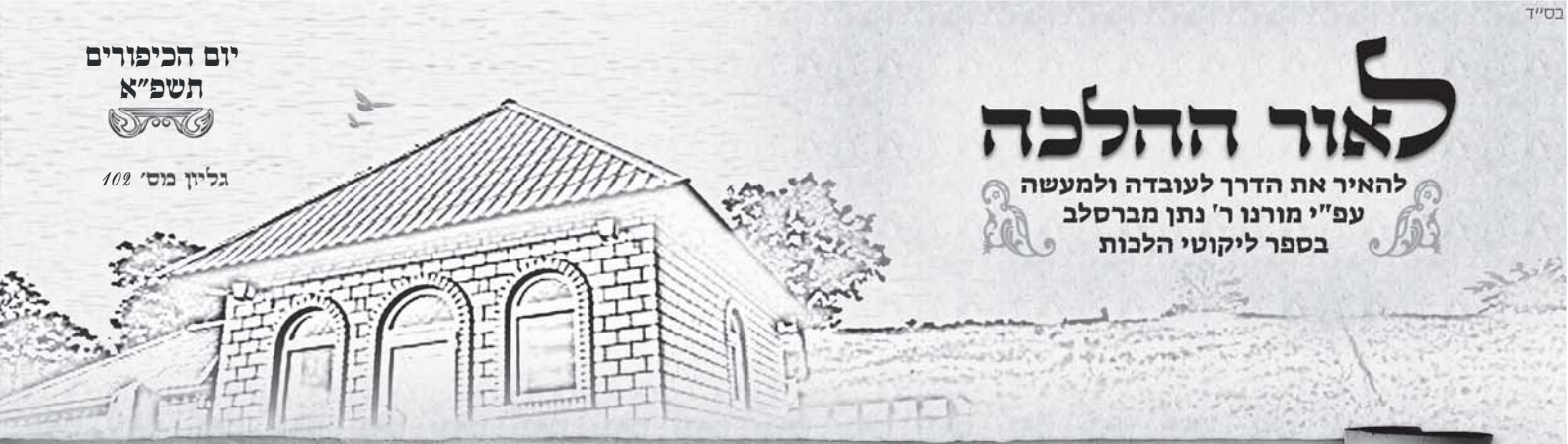
להאיר את הדרך לעובדה ולמעשה
עפ"י מורנו ר' נתן מברסלב
בספר ליקוטי הלכות

יום הכיפורים

תשפ"א

גליון מס' 102

בַּתְּשֻׁעָה לַחֹדֶשׁ בְּעֶרְבּ... ❧

וְזֶהוּ שְׂמִינְיָהּ לְאֵלֶּיךָ בְּעֶרְבּ יוֹם הַכִּיפּוּרִים, בִּי עֵקֶר הַחֲשֵׁק נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַמְּנִיעָה, (כְּמוֹ שְׂמִינְיָהּ שֶׁ), בִּי עַל-יְדֵי שְׂמוֹנְעֵי הַדָּבָר מִמֶּנּוּ הוּא חוֹשֵׁק בְּיוֹתֵר. בִּי הַמְּנִיעָה הוּא רַק בְּשִׁבְלֵי הַחֲשֵׁק, (עַיֵן שֶׁם הַיֵּטֵב). וְהִנֵּה בְּאֵמֶת שְׂנִיָּהֶם הֵם מִכְרָחִים, דְּהִינּוּ הַמְּנִיעָה וְהַחֲשֵׁק, בִּי הַמְּנִיעָה בְּעֶצְמָה צְרִיכִין גַּם כּוּן מֵאֵד, בִּי צְרִיךְ לְקַבֵּל בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה וְאִם מִקְבָּלִין בְּיוֹתֵר מִהֲרָאוּי לֹא בְּזֶה נִתְבַּטַּל לְנִמְרִי, בִּי רַבּוּי הַשְּׂמֹן גּוֹרֵם כְּבֹוּי הַנֶּר, בִּי אִין יִכּוּל לְקַבֵּל רַבּוּי הָאוֹר. נִמְצָא, שֶׁזֶה בְּעֶצְמוֹ שָׂרְצָה לְתַקּוֹ נִתְקַלְקַל, דְּהִינּוּ מֵהָה שְׂהִיָּה רּוֹצֵה לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל, דְּהִינּוּ לְהַמְשִׁיךְ חֵינִת דְּקִדְשָׁה לְמִטָּה וּמִחֲמַת שָׂרְצָה יוֹתֵר מִהַמְּדָה עַל-יְדֵי זֶה חֲזָר וְקִלְקַל, בִּי אִין יִכּוּל לְסַבֵּל רַבּוּי הָאוֹר וְחֲזָר וְנִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, עַל-כֵּן כָּל דָּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׂרוֹצִין לְעֲשׂוֹת בְּהִכְרַח שְׂהִיָּה מְנִיעָה כְּדִי שְׂלֹא יִקַּבֵּל פְּתָאֵם הָאוֹר שְׂלֹא בְּהַדְרָגָה שְׂזֶהוּ בְּחִינַת הַבָּא לְטָהָר מְסִיעֵינּוּ לוֹ. אִמְרִינּוּ לוֹ הַמְּתוֹ. בְּחִינַת מְנִיעָה שְׂמוֹנְעֵינּוּ אוֹתוֹ בְּשִׂבְא

עבודת הצימצום

זֶה כְּלִים גְּדוּלִים וְעוֹמוּקִים יוֹתֵר וּלְכַן בְּאֵמֶת שְׂנִיָּהֶם הֵם מִכְרָחִים.. הָאוֹר וְהַכְּלִים כִּי עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל אוֹר הַקִּדְשָׁה בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, וְאִכֵּן מֵהִי בְּאֵמֶת עֵנִיין הַכְּלִים שֶׁהוּא חֲשׂוֹב כ"כ וְהֵאִיר נִיתָן לִבְנוֹת כְּלִים אֵלּוּ?

וּבְכֵן, הַסּוּד הַגְּדוּל הוּא שְׂעִיקֵר עֲבוּדַת הָאָדָם הוּא דוּקָא בְּבִנְיַת הַכְּלִים וְדוּקָא זֹהוּי הַחֲלֵק שְׂמוּטֵל עַל הָאָדָם וְלֹא ה'אוֹר' שֶׁהוּא מוֹפִיעַ מִמִּילָא כְּשִׁישׁ רַק כְּלִי.. כִּי כָּל שֶׁהָאָדָם יוֹתֵר מִתְעַסֵּק בְּכָלִים וּבְכַח הַצְּמִצּוּם שִׁישׁ בּוּ כֵךְ הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ אֶת הָאוֹר, אוֹר שִׁישׁ לֵה מִנּוּחַ לְכַף רַגְלָה, יֵשׁ לֵה הֵיכֵן לְהִתְקַבֵּל וְלִהְתְּקִיִּים, וְלֹא אוֹר שְׂשׂוּבֵר אֶת הָאָדָם וּמְרָאֵה לוֹ רַק כְּמֵה הוּא רְחוּק מִזֶּה, וְזֶה סוּד הַקְּשִׁיִּים וְהַמְּנִיעוֹת שִׁישׁ לְאָדָם, כִּי הַמְּנִיעָה הִיא טוֹבָה גְּדוּלָה, הַמְּנִיעָה זֶה הַמְּצַב הַעֲגוּם שֶׁהָאָדָם נִמְצָא בּוֹ וְאִם הָאָדָם יִמְצָא שֶׁם אֶת הַחִיבּוּר לֵה' בְּפִשְׁטוֹת אִז דְּיִיקָא עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל אוֹר הַקִּדְשָׁה בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה,

וְעֵנִיין הָאוֹר וְהַכְּלִי יֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה גּוּוֹנִים וְהוּא מִשְׁתַּנֵּה לְפִי הָאָדָם וְהַמְּצַב וְהַמְּקוֹם שֶׁהָאָדָם נִמְצָא בּוֹ בְּאוֹתוֹ רַגַע וְע"ז אִמְרוּ "אִין לוֹ לְהַקְב"ה בְּעוֹלָמוֹ אֵלּא ד' אִמּוֹת שֶׁל הַלְּכָה בְּלִבְד", כִּי הָאִמְנוֹת שֶׁל לִבְנוֹת כְּלִים הִיא מְלֹאכָה מְאוּד עֵדִינָה וְאִישִׁית לְכָל אֶחָד וְאֶחָד עַד שֶׁרַק הָאָדָם בְּעֲצֻמוֹ יִכּוּל לְדַעַת וְלִהְבַחֵין בְּכָל עֵת אִם יִרְצֵה בְּאֵמֶת לְשַׁלֵּב בֵּין הָאוֹר וְהַכְּלִי וְלִהְיֵזֵר מְרִיבּוּי אוֹר לְפִי בְּחִינַתוֹ בְּאוֹתוֹ רַגַע, כִּי לְפַעְמִים כְּשֶׁהָאָדָם בְּחוּשׁ וּבִבְלִבּוֹל גְּדוּל גַּם פְּעוּלָה קִטְנָה יִכּוּלָה לְהִתְחַשֵּׁב כְּרִיבּוּי אוֹר לְפִי מְקוּמוֹ, וְעַל זֹאת צְרִיךְ לְנַהוֹג בְּחִכְמָה וְלַעֲמוּד בְּקִשְׂרֵי הַמְּלַחְמָה תְּמִיד וְלִהְבִּין שְׂעִיקֵר קִבְּלַת הָאוֹר הוּא דוּקָא ע"י הַצְּמִצּוּם וְהַכְּלִי, כִּי הִרִי מֵמֵה הָאָדָם נִשְׁבֵּר? מִזֶּה שֶׁהוּא מְרַגֵּשׁ רְחוּק וְלֹא מְחוּבֵּר.. וְהִרִי בְּאֵמֶת כָּל אָדָם כָּל מִנּוּחַ נִמּוֹךְ שִׁיְהִי עֵדִיין יֵשׁ בּוֹ נִקּוּדַת נְקִיּוֹת וְאֵמֶת שֶׁהוּא מְחוּבֵּר אֵלֶיָּה וְהוּא יִכּוּל לְהִתְחַבֵּר לְשֵׁם בְּקִלֵי קִלּוֹת וְלִהְרַגֵּשׁ סִיפּוֹק וְשִׂמְחָה וְדִבְקוּת בֵּה, אֲבָל רּוֹב הַזְּמַן אֲנִישִׁים עֲסוּקִים בְּמַחְשַׁבְתָּם עַל חֲסִרוֹנָם וְרִיחוּקָם מֵהִיעֵד

אֶת ה"צוּם" הַקֶּרֶב וּבֹא - יוֹם הַכִּיפּוּרִים לֹא צְרִיךְ הַרְבֵּה לְהַסְבִּיר לָנוּ מִדּוּעַ צְרִיךְ לְצוּם, כָּל אֶחָד הִרִי יוֹדַע וּמִבִּין כְּמֵה לֹא יִזִּיק לוֹ קִצַּת לְצוּם וְלַעֲצוֹר מַעַט אֶת מְרוּץ הַרְצוֹנוֹת וְהַתְּאוּוֹת שֶׁל הַגּוֹף שְׂרָגִיל לְקַבֵּל מִיַּד אֶת מֵה שֶׁהוּא מִבְּקֵשׁ, וְעַל זֶה אֵנוּ רַגִּילִים לְחֲשׂוֹב וּלְשִׂמוּעַ, אִךְ כֹּאן בְּיוֹם כִּיפּוּר מִתְּגַלֵּה פִּלֵּא חֲדָשׁ שְׂאֵנוּ פְּחוֹת מְכִירִים: שְׂמִינְיָהּ לְאֵלֶּיךָ בְּעֶרְבּ יוֹם הַכִּיפּוּרִים, כֵךְ לִימְדוֹנוּ חֲז"ל,

כְּשֶׂאֵנוּ צְמִים יֵשׁ בֵּה חִידוּשׁ שֶׁהִרִי הוּא לְהִיפֵךְ מִמֵּה שְׂאֵנוּ רַגִּילִים לְאֲכוֹל וּלְשִׂתוֹת, וְאִז אֵנוּ מְגַלִּים כּוֹחוֹת חֲדָשִׁים מִצַּד נִשְׁמַתִּינוּ שְׂבִדְרֵךְ כָּלֵל הֵם נִסְתָּרִים מִחֲמַת גִּשְׂמִיּוֹת הַגּוֹף וּבְצוּם אֵנוּ מִתְּרַכְּכִים בְּמִידוֹת וּמְקַבְּלִים הַכְּנַעַה וְכו', אִךְ אִיזָה גִּלּוּי וְחִידוּשׁ יֵשׁ בְּזֶה שְׂמִצּוּיִים אֶת הָאָדָם לְאֲכוֹל? הִרִי מִמִּילָא הוּא יֹאכֵל, וְמֵה עֵנִיין לְצוּוֹת עַל זֶה? וּבְמֵה יִכּוּל הָאָדָם לְהַרְגִישׁ שִׁישׁ בְּאֲכִילַתוֹ אִיזָה עֲבוּדָה שְׂמִקְרַבַּת אוֹתוֹ אֵל ה' יִתְבַּרַךְ לְפַחוֹת כְּמוֹ הַצּוּם וְהַתְּפִילוֹת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים!?

וְהִנֵּה כּוֹלָנוּ מֵאִמִּינִים הִרִי וְיִוֹדְעִים שִׁישׁ 'אוֹר' יֵשׁ דִּבְקוּת בֵּה' יֵשׁ חִיִּים טוֹבִים וְאִמִּיתִיִּים, וְכָל אֶחָד מֵאֵתָנוּ רּוֹצֵה לְחִיוֹת עִם הָאוֹר הַזֶּה, רּוֹצִים חִיִּים שֶׁל שְׂמַחָה אִמִּיתִית שְׂמַחָה רּוֹחִנִית לֹא שְׂמַחָה שֶׁהִיא תְּלוּתִית בְּדַבְרִים גִּשְׂמִיִּים, רּוֹצִים לְהַרְגִישׁ בִּיטְחוֹן וְאִמּוּנָה שְׂלֵמָה בֵּה', לְהַרְגִישׁ אֶת זֶה בְּאֵמֶת בְּלִבְ שֶׁ' מִשְׂגִּיחַ עֲלֵי בְּכָל פְּרִט וְאִין מְקוֹם לְדַאגָּה וְכו', רּוֹצִים לְהַרְגִישׁ אֶהְבַּת הַשֵּׁם הַלְּהוּיּוֹת לִיבּוֹ שְׁלֵם עִם אֱלוּקִי, בְּלִי טַעֲנוֹת וּבְלִי עִקְמוּמִיּוֹת בְּלִב, רּוֹצִים לְשִׂמוּחַ בֵּה' יִתְבַּרַךְ בְּלִבְ שְׁלֵם, וְלִהְרַגֵּשׁ דִּבְקוּת אִמִּיתִית,

אִךְ יֵשׁ דִּבְרֵי שֶׁהוּא לֹא פְּחוֹת חֲשׂוֹב שְׂאִין אֲנַחְנוּ כ"כ מוֹדְעִים לְזֶה וְלֹא מַחְשִׁיבִים אֶת זֶה וּמִבִּינִים אֶת נְחִיצוֹתוֹ, וְהוּא: ה'כְּלִים', כִּי הִרִי כְּמוֹ שְׂלֹא יִתְכַן שְׂאָדָם יִשְׁתֵּה מִיָּם לְלֹא כְּלִי כֵךְ כָּל אוֹר וְדַעַת לֹא יִכּוּל לְהִתְקַבֵּל בְּלִב הָאָדָם אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ כְּלִי עֲבוּר הָאוֹר הַזֶּה שֶׁהוּא מִיִּחַל אֵלָיו, וְכָל שִׁיגְדֵל רְצוֹנוֹ לְאוֹר יוֹתֵר גְּדוּל כֵךְ יִצְטָרַךְ לְהִכִּין עֲבוּר

לְטַהַר וְלַעֲשׂוֹת דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה בְּדִי שְׁלֵא לְקַבֵּל הָאוֹר פְּתָאם שְׁלֵא בְּהַדְרָגָה וּבִמְדָה וְעַל-כֵּן מוֹנְעִין אוֹתוֹ וְעַל-יְדֵי הַמְּנִיעָה נֶעֱשֶׂה לוֹ חֹשֶׁק יוֹתֵר וְאִזִּי הוּא חוֹשֶׁק וְכוּסֵף מֵאֵד וְהַמְּנִיעָה מוֹנֵעַת אוֹתוֹ וְאִזִּי הוּא חוֹשֶׁק יוֹתֵר וְהַמְּנִיעָה מוֹנֵעַת יוֹתֵר, וְעַל-יְדֵי זֶה, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַמְּנִיעָה וְהַחֹשֶׁק נֶעֱשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בְּתוֹכוֹ אֶת הָאוֹר בְּהַדְרָגָה וּבִמְדָה... נִמְצָא, שֶׁהַמְּנִיעָה הִיא טוֹבָה גְּדוּלָה, כִּי עַל-יְדֵי זֶה נֶעֱשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל אוֹר הַקְּדָשָׁה בְּהַדְרָגָה וּבִמְדָה. וְעַל-כֵּן קִדְּם יוֹם הַכְּפוּרִים צְרִיכִין דִּיקָא לֵאכֹל בְּעֶרֶב יוֹם כְּפוּר.. כִּי עֵקֶר פְּגָם הָעוֹנוֹת הוּא שֶׁמְסַלְקִין הַשְּׂכִינָה מִתְּחַתּוֹנִים, שְׂזָה בְּחִינַת מִיתָה שֶׁנִּסְתַּלַּק הַחַיִּית דְּלִתְתָא לְמַעְלָה, אֲבָל בְּשַׁחוּזְרִין וּמוֹצִיאִין מִכַּח אֶל הַפֶּעַל וּמַגְלִין הָרוּחַ דְּלִתְתָא שֶׁנִּפְתַּח מִן הָרוּחַ דְּלַעְלָא בְּזָה נִתְתַּקֵּן הַפְּגָם וְחוֹזֵר וְנִמְשָׁךְ חַיִּית וְשִׁפְעַ גְּדוּל לְמַטָּה כַּ"ל:

ניקוטי הלכות
אורח חיים
הלכות
ראש השנה
הלכה ב'
אות ו'

מסתכל על עצמו ומחפש באמת את גדולת ה' וגדולת פנימיות נשמתו אזי מרגיש האדם שמחה ולא עצבות ומחסור,

אשר ציירו לעצמם שלשם הם צריכים להגיע,

ואז האדם מתחיל באמת לחוש את ה' יתברך ואת האמונה בכל פרט בחיים אפילו במקומות הכי נמוכים, כי לחיות בריבוי אור זה לחיות בנייתוק מחי החיים וגורם שהאדם תמיד מרגיש 'רחוק' 'מנותק' 'לא שווה' 'לא רצוי' כי אינו מחשיב את מקומו האמיתי שלו ונדמה לו שהטוב נמצא רק ב'אור' המדומה ולפי דעתו הרי הוא נמצא בשאול תחתיות והוא חייב לצאת משם וככל שלא יצא משם הוא אינו שייך לכלום, והרי בדיוק זה כל עבודת הצדיקים איתנו לגלות לנו שה' איתנו ממש, "ולא מעבר לים הוא".. כי הצדיקים מתעסקים עם נשמותינו ומוציאים אותנו ממקום הניתוק והייאוש שהאדם אינו מחשיב את עצמו ואת מקומו, ומגלים לנו שהמקום שלנו הם הכלים שלנו וכשנתחבר משם דווקא לנועם ה' ולא ממקום אחר אזי בכך אנו מתקנים את הכלים ונותנים מקום להשארת השכינה בנו ומרגישים באמת שה' עמנו, כי **כְּשַׁחוּזְרִין וּמוֹצִיאִין מִכַּח אֶל הַפֶּעַל** כשאתה משתמש בכח שיש לך כן במקום שאתה נמצא ומוציא את זה לפועל **וּמַגְלִין הָרוּחַ דְּלִתְתָא שֶׁנִּפְתַּח מִן הָרוּחַ דְּלַעְלָא** אתה מגלה שיש משהו ב'רוח דליתתא' המקום שאתה נמצא בו הוא לא סתם שנזרקת לשם אלא יש לך שליחות שם, וכשהנך מתחבר משם לה' **בְּזָה נִתְתַּקֵּן הַפְּגָם וְחוֹזֵר וְנִמְשָׁךְ חַיִּית וְשִׁפְעַ גְּדוּל לְמַטָּה** כי אז אתה בונה כלי וממשיך את האור לשם,

והאדם יכול לשהות במקום זה שנים רבות ואף כל חייו ולא להגיע לידי כלום.. כי עיקר תיקון האדם הוא לבנות כלי במקומו ודרגתו האמיתית ככל נמוך שיהיה ולהתחבר דווקא משם למציאות ה' ולא להרגיש ריחוק כלל וכלל, וכל זמן שהאדם לא ירד מהדמיון הזה לא ישיג כלום אלא הוא רודף אחר הרוח.. כי בזה שהוא מתעקש להרגיש ולהגיע לשם לא די שאינו משיג זאת אלא שובר אף את כליו הקיימים ברשותו ובזה קיים 'ריבוי אור גורם לשבירת הכלים'

כי **עֵקֶר פְּגָם הָעוֹנוֹת הוּא שֶׁמְסַלְקִין הַשְּׂכִינָה מִתְּחַתּוֹנִים**, כי האדם צריך לגלות את ה' דוקא במקום הנמוך היינו במקום שהוא נמצא שם ממש הוא צריך למצוא את ה' יתברך ולהרגיש קרוב ומחובר לה', וכשאינו עושה זאת הוא מסלק כביכול את השכינה **מִתְּחַתּוֹנִים** ומשאיר את המקום הנמוך 'מת' בלי חיות **שְׂזָה בְּחִינַת מִיתָה שֶׁנִּסְתַּלַּק הַחַיִּית דְּלִתְתָא לְמַעְלָה**, וכל ה'חיות' בורח למעלה ואינו יורד מטה,

וְעַל-כֵּן קִדְּם יוֹם הַכְּפוּרִים צְרִיכִין דִּיקָא לֵאכֹל בְּעֶרֶב יוֹם כְּפוּר, כי צריך לבוא אל האור דרך הצימצום שהוא החיים הגשמיים שלנו עם האכילה והשתיה וכו' כי כשנתחבר למקום הגשמי שלנו מתוך הכרה שה' הוא המחיה את כל זה ואנו עובדים את ה' יתברך באכילה ובשתיה ורואים את חסדיו בכל שפע גשמי ששייך אלינו הרי אזי האדם נדבק היטיב לה' יתברך עם כלי ששייך אליו ודווקא משם הוא יוכל לקבל יותר ויותר אור להידיבק בה' יתברך.

אך האמת הוא שכל אדם בכל מצב ובכל מקום יש משהו שיכול להחזיק אותו ולהחיות אותו באמת, ואם האדם ישרר מעט את העצבים והעצבות שלו ויוותר על הרצונות המדומים שאינם שייכים אליו, ויצא מההמסכנות - 'לא הולך לי' 'אני לא יכול' משם תהיה פתח ישועתו, כי אכן אתה לא יכול מה שאתה חושב שאתה צריך להיות אבל אתה כן יכול להתחבר למה שהנך באמת, ורק זה מה שאתה באמת צריך לעשות, תכיר במקומך ותתחבר אל ה' ממש כמו שאתה בלי לצפות שום דבר, והרי אז הנך מתעסק באמת בכלים שלך ובונה אותם, ואז ממילא בין רגע יכנס אור גדול כי האור יהיה לו מקום לשרות אל תוך 'כלי', כי רק כשהאדם יוצא מההתבכינות ומרגשת המחסור אז הוא מתחיל להרגיש באמת את מה שיש לו כן כי עד עכשיו החסר שהוא הרגיש הסתיר את האור שיש בפנים, אך כשאינו

פניני אור

בחד החרב ועמד בו, ואותנו למד רבנו, שאם לא זכינו והתפללנו היטב ביום כפור מתפללים היטב ב"שם ה'". מחרת יום הכפור היה נקרא באוקראינה "שם ה'". אים האט דער רבי גיפירט אויפן שארף פון דעם שווערד און איז ביי גישטאנען אונד האט דער רבי זכרוננו-לברכה גילערנט אז מידאווינט יום כפור דאווינט מען גאטסט נאמען.

כשספרו לפני מוהרנ"ת ז"ל מגדל עבודותיו הנשגבות והיגיעות של רבי שמואל איזיק תלמיד רבנו זכרוננו-לברכה שעבד את ה' בכחות עצומות לאין שעור, עד שאמר פעם: "אלו ידעתי שלמחרת אקרא קריאת שמע כהיום, הרי שמוטב לי להניח ראשי על החרב, שיקטעו אותי", הפטיר מוהרנ"ת זכרוננו-לברכה ואמר: "אותו הדרוך רבנו